

På äventyr i skärgården

23.08.2019

Nu vankas det ett åländskt banksystem

2004

Varför fick bilen inte lämnas fulltankad på Mariehamns flygplats? Varför överraskande bankdirektören sin fru med klirrande spritkassar? Varför försökte de stora bankerna lägga krokben för en uppstickare? Välkommen, Tapiola Bank!

När försäkringsbolaget Tapiola 2002 hade bestämt sig för att starta bank uppvaktades man av tre systemförsäljare. Ålandsbanken var en av dem, men inte toppkandidaten.

- Vi hade tre kriterier. Priset skulle vara vettigt, vi ville vara säkra på att vi får systemet inom utsatt tid och vi ville att systemet hade använts tidigare i Finland. Med det tredje kriteriet föll den i övrigt starkaste kandidaten bort, minns Harri Lauslahti som i juni 2002 utsågs till vd för Tapiola Bank.

Sedan stupade Ålandsbankens konkurrent på sin egen girighet: skyhögt pris och tuffa villkor.

- De trodde väl att de var vårt enda alternativ. När vi sedan gick ut med att vi hade valt Ålandsbanken ringde de dagen efter och sade att de var redo att pruta. Jag svarade: Ni hade tid tills i förrgår, nu har vi en ny danspartner. Och sett i backspegeln blev vi mycket nöjda med vårt val, säger Lauslahti.

Den första dansen med ålänningarna blev ingen långvals. Redan i september 2002 skrev man på avtalet

efter förhandlingar som Lauslahti minns att präglades av klok flexibilitet. Men sedan hade han och kollegan Matti Noranta, som var projektledare och vice- vd, några praktiska nötter att knäcka.

De hade fattat beslutet att man skulle delta aktivt i anpassningarna och utvecklingen av sitt nya banksystem.

Dessutom skulle ju den nya bankens team utbildas. Men att flyga skytteltrafik mellan Helsingfors och Mariehamn var inte ett alternativ, det var alltför dyrt och opraktiskt.

- Så vi bestämde oss för att stationera vårt gäng på Åland men vi hittade inte några lämpliga hyreslägenheter och hotell hade blivit för dyrt. Till slut hittade vi en stockstuga på Kungsnäs, cirka 10 kilometer öster om Mariehamn som vi hyrde. På sätt och vis blev den stugan Tapiola Banks första huvudkontor, säger Lauslahti.

Utöver sin långa erfarenhet som projektledare kunde Matti Noranta bidra med en gammal Ford Orion från 1980-talet. Bilen togs över till Åland där den passade utmärkt för alla nödvändiga körningar. Norantas stående skämt blev: Tanka inte fullt när ni lämnar Forden på flygplatsen, då fördubblas bilens värde.

Pionjärerna som installerade sig på Kungsnäs hade en sak gemensam utöver äventyrlusten: de kunde alla svenska. Det berodde på att Harri Lauslahti hade haft språkkunskaper som ett av de viktigaste kriterierna när han började anställa medarbetare.

- Vi ville jobba med Ålandsbanken på svenska och inte på engelska. Jag tycker det är löjligt att man i det tvåspråkiga Finland inte ens bryr sig om att försöka samarbeta på det andra språket, säger Lauslahti.

Den tid som Tapiola Bank investerade i åländskt stugliv kom att betala tillbaka sig flera gånger om. Genom de täta kontakterna med Ålandsbanken fick projektet en flygande start - och det behövdes. Dels var tidtabellen stram, dels hade man köpt ett banksystem som behövde anpassas eftersom de båda bankernas affärsmodeller skilde sig åt. Medan Ålandsbanken hade stark fokus på personliga möten, skulle Tapiola Bank locka kunder över hela Finland.

- Ålandsbankens Internetkontor var mycket bra med tjänster som Min Ekonomi och den digitala spargrisen Nöffe. Ändå var deras nätbank mer en stödfunktion till kontoren medan Tapiola Bank skulle använda sin nätbank som den huvudsakliga servicekanalen. Därför måste vi bland annat få ett system för hur man kunde bli kund utan att besöka ett bankkontor. Det löste vi med

identifiering när kunden hämtade sitt betalkort på posten, säger Lauslahti.

Medan samarbetet med ålänningarna löpte på hade Harri Lauslahti fullt sjå med att hålla ett vakande öga på fastlandets storbanker. De gjorde sitt yttersta för att Tapiola Bank inte skulle klara av att slå upp dörrarna på utsatt dag, den 2 februari 2004. Tricket man tog till var beprövat. En ny aktör måste testa sina betalsystem och andra anslutningar mot de andra bankerna. Dessa kan i sin tur hävda att deras testperioder kunde vara överraskande långa, upp till sex månader. Ett effektivt sätt att lägga krokben. Men i fallet Tapiola Bank gick de bet. Harri Lauslahti hade nämligen redan varit med om det tricket.

- Jag var med och startade Handelsbanken i Finland och då var det samma sak. Så Matti Noranta och jag planerade in de här krokbenen i vår tidtabell. Men två gånger försökte man försena oss.

Inte bara överlevde de modiga äventyrarna sin första skärgårdsvinter på Kungsnäs, de trivdes riktigt bra i sitt tillfälliga hem. Långa arbetsdagar kunde avslutas med bastu och stilla samvaro i stugan, vilket naturligtvis svetsade samman teamet. Samtidigt hade man fått nya vänner på Ålandsbanken och när vårens första solstrålar tittade fram var det dags att ordna fest. Hela Tapiola Bank-teamet befann sig på Kungsnäs, förutom verkställande direktör Lauslahti som skulle flyga in på kvällen. Perfekt, Harri får skaffa alla drycker på flygplatsen och så skrev man ihop en shoppinglista. Men ödet ville annat.

- Just den torsdagskvällen var Åland fullständigt inbäddat i tjock dimma. Piloten försökte landa i 40 minuter tills han var tvungen att vända tillbaka till Helsingfors. Till min frus stora förvåning kom jag hem med en massa spritflaskor och hon undrade hur törstiga mina medarbetare på Åland egentligen är. Men det lär ändå ha blivit en lyckad fest där ute på Kungsnäs, säger Harri Lauslahti.

Men på Ålandsbanken svettades man över en enda siffra som kom att utgöra den absolut största utmaningen under hela projektet.

Tapiola Bank välkomnade sina första kunder enligt tidtabell den 2 februari 2004. Försäkringsbolagen Tapiola och Lokalförsäkring fusionerades 2013. Tapiola Bank och S-Banken fusionerades 2015.

Sanningen om Ålandsbanken

100 berättelser genom 100 år

Joakim Enegren

Med bidrag av Annika Lundqvist, Leo Löthman och Teo Tuominen.

Foto: Tapiola Banks pionjärer: fr. v. Heikki Honkanen, Krista Karppi, Marja Pajulahti, Majvor Granö och Niina Helenius. Matti Noranta Bildmonage: RBK